

ЗГУРТУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА У ВОЛОНТЕРСЬКІ ГРУПИ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН

Згуртування (cohesion) і соціальне згуртування (social cohesion) зокрема довгий час є предметом досліджень науковців. Вважається, що чинники, які скріплюють і «тримають» суспільство разом, першим дослідив Е. Дюркгейм, який зокрема визначив такі два фактори, як солідарність та взаємовідданість (shared loyalties). Е. Дюркгейм також виділив два типи солідарності: механістичну солідарність, що базується на спільних цінностях, сталих традиціях і віруваннях, та органічну солідарність, що ґрунтується на теперішніх інституційних зв'язках і міжособистісних стосунках [3].

Сьогодні соціальне згуртування перш за все тлумачиться як якість спільноти, громади або суспільства. До згуртованих спільнот відносяться безконфліктні, гармонійні, сталі спільноти, в яких розбіжності та поляризація між членами є мінімізованими [2].

Таким чином, соціальне згуртування суспільства – це певний стан його розвитку, для якого характерні високий рівень добробуту, стабільний економічний розвиток, безконфліктне існування його членів, наявність довіри один до одного, спільної відповідальності за сучасне і майбутнє. У наші дні згуртована спільнота не є даністю від природи; формування і згуртування спільноти є складним і довгим процесом соціальної взаємодії. Відповідно, ще одним підходом до пояснення соціального згуртування є тлумачення його як процесу, у ході якого у спільноти виробляються вище зазначені ознаки згуртованості.

До таких процесів належать: участь у суспільно значущих програмах та проектах, навчання і виховання, формальна комунікація та неформальне спілкування, мобілізація (у випадку нашої держави – поширення волонтерського руху на підтримку української армії), консультування, узгодження інтересів різних груп, переговори та вироблення консенсусу та багато інших.

У сучасних концепціях соціального згуртування воно визначається, як: набір певних якостей (єднання, солідарність тощо); досягнення консенсусу, розв'язання конфліктів, наділення громадян владою; соціальний капітал, накопичений громадою (суспільством); ідентифікація (самоідентифікація) із певною спільнотою або групою на основі спільних цінностей, належності до певної культури та бачення спільного майбутнього [2].

Поняття «волонтерство» визначається як активна участь людей у громадському житті країни, зокрема, участь у соціальному житті громадських організацій та державних структур, котре сприяє покращенню якості життя загалом, особистісному зростанню та поглибленню відчуття солідарності; реалізації основних людських потреб на шляху побудови більш справедливого суспільства; економічному й соціальному розвитку, створенню нових робочих місць та нових професій та виражається зазвичай у спільній діяльності в межах різних асоціацій [3].

Ознаки волонтерської роботи: відсутність фінансового прибутку або часткова фінансова винагорода, добровільний характер діяльності, принесена користь, яка поширюється не тільки на волонтера та його найближче оточення, а й на суспільство загалом. Доволі часто волонтерство розглядається як покликання людини, її бажання приносити користь суспільству. Але, з іншої точки зору, воно надає людині певні знання та навички, які нею можуть бути використані у професійній діяльності. Згідно з Загальною декларацією волонтерів, яка була прийнята на XI Конгресі Міжнародної асоціації волонтерів 14 вересня 1990 р. в Парижі, волонтерство – добровільна, активна, спільна або особиста участь громадянина в житті людських спільнот для реалізації його основних

людських потреб та покращення якості життя, економічного і соціального розвитку [2, 14].

Волонтерська робота допомагає людям досягти більшого впливу на власне життя. Також волонтерство дає змогу людині знайти себе і закласти в своє життя ті цінності та звички, які дозволять їй мати здорове, продуктивне і насичене життя.

Отже, у сучасних концепціях соціальне згуртування визначається, як: набір певних якостей (єднання, солідарність тощо); досягнення консенсусу, розв'язання конфліктів, наділення громадян владою; соціальний капітал, накопичений громадою (суспільством); ідентифікація (самоідентифікація) із певною спільнотою або групою на основі спільних цінностей, належності до певної культури та бачення спільного майбутнього. Однією з рис згуртування суспільства є формування ініціативних груп, які зараз є доволі численними в умовах воєнного стану.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про громадські об'єднання» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. 2012. Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
2. Зима О. Особливості волонтерства та його розвиток в Україні: препринт. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 48 с.
3. Павлюк К. Волонтерський рух: зарубіжний досвід та вітчизняні практики. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 13–14. С. 87–93.